

Ústav jižní a centrální Asie FF UK v Praze Oponentský posudek bakalářské práce

Lucie Pelčíková
Outsourcing v Indii

Lucie Pelčíková předkládá pečlivě zpracovanou práci, v níž z různých úhlů pohledu postihuje novodobý fenomén, který v posledních dvaceti letech proměnil strukturu indické ekonomiky i povědomí o Indii v zahraničí, stal se motorem posilování střední třídy a má i četné kulturní a umělecké reflexe. Autorka práce se zaměřuje zejména na aspekty ekonomické a politické, větší důraz přitom klade na ekonomiku.

Práce je velmi dobře koncepčně pojata, postupuje od vymezení outsourcingu a dalších klíčových pojmů v tomto odvětví přes přehled zemí, které se na něm podílejí jako významní zadavatelé a poskytovatelé, ke zhodnocení přínosů a rizik outsourcingu až k podrobnějšímu rozboru situace v samotné Indii. Přesto by textu prospělo, kdyby se autorka přísněji a explicitněji držela deklarované indocentrické perspektivy. Kapitoly I. a II. oscilují mezi snahou hovořit o outsourcingu jako takovém a outsourcingu ve vztahu k Indii. Možná by bylo vhodnější rozšířit úvodní kapitolu o outsourcingu jako novém ekonomickém fenoménu ve světovém měřítku, včetně části o historii, která by se zjevně hodila před podkapitoly pojednávající o současném stavu ve vybraných zemích. Tento úvod by mohl zahrnovat i přehled nejdůležitějších mezinárodních toků outsourcingových služeb, z nichž dále by se zabývala jen těmi, které se vztahují k Indii. Z toho by také jasněji vyplynul výběr zemí, které autorka zahrnuje do svého přehledu – největší zadavatelé těchto služeb v Indii a největší konkurenti Indie (na okraj dodávám, že mezi nimi je, například v porovnání s Filipínami, poněkud slaběji zpracována Čína).

Dále by v práci bylo vhodné výrazněji rozlišovat zájmy jednotlivých aktérů, kteří se na outsourcingu podílejí – zájmy států artikulované prohlášeními jejich představitelů a uplatňováním různých de/regulačních politik, zájmy korporací outsourcingové služby na jedné straně nabízející a na druhé straně poptávající, zájmy pracujících na obou stranách. Například výhody a nevýhody outsourcingu nelze posuzovat odděleně od nutně konfliktní povahy těchto zájmů.

Prakticky žádné výhrady nemám k práci s literaturou a dalšími zdroji, kterých autorka využívá úctyhodnou šíří a zjevně dokáže velmi dobře zhodnotit jejich relevanci. Na několika místech mi v textu chyběl odkaz – „mnohokrát jsem se setkala s názorem...“ (s. 15), „V médiích se často objevují svědectví zaměstnanců.“ (s. 31) a také u kapitoly o „těhotenském outsourcingu“. Autorka by si snad místy mohla od literatury držet větší odstup. Zdá se mi poněkud přehnané spojovat „ideový koncept outsourcingu“ s prvotní dělbou práce při obstarávání potravy (s. 22) a na bakalářskou práci příliš plamenné indický IT průmysl nazývat „nejsladším plodem reformy z počátku 90. let“ (s. 38).

Pár výhrad mám k některým předloženým údajům. Nikoliv obecně „ekonomika“ Indie, ale indický HDP přepočtený podle parity kupní síly (s. 9) zaujímá třetí místo ve světovém žebříčku. Zřejmě nepozorností jsou v tabulce (s. 23) slibovány „nejvýznamnější události outsourcingových služeb 90. let“ v Evropě, avšak v nadpisu tabulky je „10 nejvýznamnějších kontraktů v Evropě za rok 1998“ a v tabulce jsou následně uvedeny 4. Pokud se tabulka opravdu týká jen roku 1998, pak nemá význam ji uvádět. Mám také jisté pochyby o relevanci tabulky II.3. – „Spokojenost občanů s celosvětovým obchodem“ (s. 34). To je velmi široké téma, které se neváže přímo k outsourcingu a autorka své tvrzení, že občané USA si pod tímto

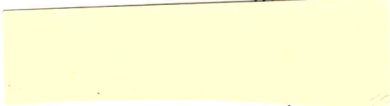
pojmem představí outsourcing, nijak nedokládá. Proč ne spíše masivní obchodní deficit s Čínou?

V diskusi politických otázek outsourcingu z indického hlediska (s. 36-37) autorka tvrdí, že zemědělství „je fenomén, který do dnešní doby Indii charakterizuje a tvoří také významnou část jejího příjmu,“ což ale vzápětí zpochybňuje údaji o rychlém snižování procentuálního podílu zemědělského sektoru na příjmech Indie. Tento údaj sám o sobě rovněž nedokazuje, že indické zemědělství kvůli globalizaci ztrácí na výkonnosti, jeho podíl na příjmech klesá spíše díky růstu celkového objemu indické ekonomiky, který je tažen terciálním sektorem. Autorce tak nakonec uniká základní příčina napětí mezi „starou“ a „novou“ Indií, a to že relativně nízké procento obyvatel zaměstnané v terciálním sektoru vytváří většinu HDP, zatímco většina obyvatel je zaměstnána v zemědělství, ale vytváří relativně malý podíl HDP.

Nakonec několik terminologických otázek. Outsourcing je spíše odvětví než průmysl (angl. industry je významově širší). „Manufaktura“ a „manufakturní firmy“ (s. 18 i dále) odkazují pravděpodobně ke zpracovatelskému průmyslu (angl. manufacturing). Wipro se zaměřovalo na výrobu rostlinného, spíše než „zeleninového“ (s. 45) ghí (analogicky k vegetable oil/rostlinný olej). Rovněž „příjem“ jednotlivých firem (s. 44-46) je (snad vinou překladu terminologie) poněkud nekonkrétní parametr srovnání. Nejde o obrat nebo zisk před zdaněním?

Přes uvedené výhrady práce splňuje všechny náležitosti, hodnotím ji jako výbornou a plně ji doporučuji k obhajobě.

5.9.2013

Mgr. Martin Hříbek, PhD.